

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	48 K
Félévre	24 K
Negyedévre	12 K
Egy hónapra	4 K

Egyenlő részletekben 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATÁS
Lépcsőház 1. sz. Telefonos szám: 2

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 132. szám.

Szerda, június 12

A német hadügyminiszter beszéde.

Az ellenség nem akar békét: a kardé a szó.

Berlin, június 12. A birodalmi gyűlés hadiköltségvetésének tárgyalásán Stein hadügyminiszter ezeket mondotta a hárterü helyzetéről:

A német trónörökös május 27-én megkezdett támadása hatalmas eredményre vezetett. Győzelme az egész háborúnak legnagyobb vereségét jelenti az ententera. Csak a francia tartalékok harcbevételével sikerült az ententának a széttépett angol vonalat összefoldozni. A Chemin de Dameson a kimerült hadosztályok képtelenek voltak támadásunknak ellentállni. Gyors diadalutban, amely tulszárnyalta a múlt évi olaszországi előretörésünket, elértük a Marnet. A francia hadsereg jelentős részeit megvertük. Foch-féle tartaléksereg nincs többé. Ember és hadianyag vesztesége az ellenségnek súlyos. Arra vonatkozólag, hogy bevallják a vereséget, azt mondják, hogy Oroszország árulása volt oka a súlyos vereségnek, pedig nem Oroszország felbomlása okozta a vereségüket, ellenkezőleg Oroszország segítsége tette lehetővé, hogy katonailag eddig nekünk ellen tudtak állni.

Az entente teljesen ismeri helyzetének komolyságát és nyíltan megvallja, hogy csalódott szövetségeseiben. Most az amerikai csapatok érkezésével próbálja népét haszontalan vérontásra buzdítani, pedig hát az amerikai segítőcsapatok száma messze alulmaradt az entente híreszteléseknek. Hálával emlékszik meg ezután a hadügyminiszter a német csapatok teljesítményéről. Az ellenség nem akarja a békét, tehát a kardé a szó. Bizalommal nézhetünk a küzdelem eredményének elébe. Megemlékezik végül az általános hárterü helyzetéről, amely mindenütt kedvező. Az újabb ejtett foglyok száma tizezer.

A Wolff esti jelentése.

Berlin, június 12. A Wolff-ügynökség esti jelentése szerint a Noyontól délnyugatra elferülő hárterü a franciáknak megismételt támadásai súlyos veszteségük mellett meghiusultak.

Tizenháromezer fogoly.

A mai német hivatalos jelentés.

Berlin, június 12. A nagyfőhadiszállás jelenti ma:

Rupprecht bajor trónörökös hadesoportja: Váltakozó erős tüzharok. A gyalogsági tevékenység felderítő harcokra szorítkozott.

A német trónörökös hadesoportja: Hutier tábornok hadserege tegnap több francia hadosztálynak a Noyontól délkeletre fekvő magaslatok visszafoglalására indított várt ellentámadását súlyos harc közben meghiusította, az ellenséget visszavetette. Az ellenségnek nagy számban harcra vetett páncélos kocsijai összelöve hevernek a harcmezőn.

Merry és Bellois között, ahol az ellenséges roham ellentámadásunkon tört meg, az elkeseredett harcok a sötétség beálltáig tartottak.

A Maas torkolatától északra, az Oise nyugati partját megtisztítottuk az ellenségtől.

A hadsereg eddig tizenháromezer foglyot szállított be.

A Noyontól délnyugatra fekvő magaslatok elvesztése arra kényszerítette az ellenséget, hogy kiürítse az Oise keleti partjain fekvő állásait.

Carleton előtt erősen utánanyomultunk a hátráló ellenségnek, elértük a Paillytól északra, a Tracymle Nampceletől nyugatra fekvő vonalat.

Chateau-Thierrytől északnyugatra az ellenség hiábavaló támadását makkasul és semmi áldozattól nem irtóztatva folytatta. Így többszöri támadása omlott össze véresen.

Ludendorff.

Elsülyesztették a Szent István hajót az Adrián.

Bécs, június 12. A csász. és kir. hadügyminiszterium tengerészeti osztálya közli hivatalosan:

Öfelsége Szent István hajóját éjszakai útján az Adria tengeren torpedó lövéssel elsülyesztették.

Rövid Miksa sorhajóhadnagy, Sármy gépüzemvezető, Müller Antal tengerészeti hadapród és 80 emberről nem tudunk.

Scheidt József tisztjelölt meghalt, a legénység többi részét megmentettük.

Burián gróf Berlinben.

Berlin, június 12. Burián István gróf, a monarchia közös külügyminisztere ideérkezett. Délután tanácskozások kezdődtek a kancellárral. A tanácskozáson részt vett még Kühlman, Hohenlohe nagykövetünk és Colledo gróf. A tanácskozást ma folytatták.

A német választójogi reform.

Berlin, június 12. A képviselőház negyedik olvasásban letárgyalta a választójogi reformot. Elfogadták a kompromisszumos pártok indítványát, hogy a választó jogosultságot a két évig való egy helyben lakáshoz kössék, viszont elvetették a kisebbség indítványát, hogy állítsák vissza a kormányhoz az egyenlő választói jogról beterjesztett javaslatát.

A politika hírei.

Interpellációk napja a Házban.

Budapest, június 12. A képviselőház ma délelőtt Szász Károly elnöklésével ülést tartott, amelyen az elnök indítványozta, hogy a legközelebbi ülést hétfőn tartsák, amikor is beterjesztik a választójogi reformot. Az indítványt elfogadták.

Áttértek ezután az interpellációk tárgyalására.

Zábráczky József munkapárti képviselő interpellált, Padjura Lajos ezredes ügyében, aki az Eperjesre visszatérő házi ezred fogadására rendezendő ünnepséget nem akarta megengedni, felment a polgármesterhez, aki előtt kijelentette, hogy hasonló esetben a színhelyén fogja félbeszakítani az ünnepélyt.

Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter felel az interpellációra. Kijelentette, hogy ismeri az ügyet, tudomása van róla a hadügyminiszternek is, aki az ezredest rögtön nyugdíjazta és hogy úgy neki, mint a hadügyminiszternek az az intenciója, miszerint a katonaság és a polgárság közötti érzelmi közösség ápoltságát.

A választ a Ház zajos tapsok között vette tudomásul.

Ábrahám Dezső a központok ügyében interpellált.

Szterényi József adott rá választ.

Majd Sümegi Vilmos interpellációjára tértek át, aki a székelység ügyében interpellált.

A mai tőzsde.

Budapest, jun. 11. Magyar Hitel 1269, Osztrák Hitel 871, Jelzálogbank 553, Leszámitoló 771, Agrárbank —, Magyar Bank 911, Ingatlan 678, Hazai 585, Gizella —, Államvasuti —, Forgalmi —, Fabank 940, Közuti —, Urikány —, Rima 1080, Schlick 480,

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

Német hivatalos jelentés.

— *Ujabb tízezer fogoly.* —

Berlin, június 11.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Rupprecht trónörökös hadserege: A napközben mérsékelt tüztevékenység csak a Somme mindkét oldalán éledt fel. Erős tüzfokozás után az ellenség este az Ancre és a Somme között támadást intézett. Az ellenség helyi betöréseit a Corby-Bray út mentén ellenlökéssel megállítottuk. A többi harc vonal előtt a támadás véresen összeomlott.

A német trónörökös hadserege: Két harci nap alatt Hutier tábornok hadseregeinek támadása elérte a szándékolt eredményeket és birtokába juttatott minket a Noyentól délnyugatra lévő dombvidéknek. A lökés egy támadásunkra felkészült, mélyen tagozott, igen erős állásban elhelyezkedett ellenségbe ütközött. Ennek ellenére a francia hadosztályok nem tudtak helytállani csapataink heves támadó erejével szemben. A francia hadsereg-tartaléknak egységes ellentámadásra odavont hadosztályait is tegnap elkeseredett harcokban visszavertük.

A jobb támadó szárnyon Öttinger tábornok csapatai az Assainvillerstől délre elfoglalt ellenséges vonalakat heves ellentámadásokkal szemben megtartották. Weberl tábornok csapatai harcban állanak Courcellesnél és Merinél. A Roy-Estress-St. Denis-i műút mindkét oldalán elfoglalták a Merittől keletre emelkedő magaslatot, áttörték a negyedik ellenséges állást és az ellenséget az Arrondera visszavetették. Az ellenség szívós védekezése ellenére Schöler tábornok csapatai kiküzdötték az átkelést a Matzon.

A marqueglisei magaslat és a Vignemonts-hegy megrohamozása után, feltartóztatlan támadásban tovább nyomultak Anteuilnél.

Hoffmann tábornok hadteste állandó harcban áttöri az ellenséges állások utvesztőjét a Thiscourtól délre emelkedő magaslatokon. A déli irányban az Oise felé ereszkedő lejtőkön Bibecourtig nyomultunk előre.

A foglyok száma több mint tízezerre emelkedett. Ezzel a trónörökös hadserege június 27-ike óta beszállított foglyok száma mintegy hetvenötezerre emelkedett.

Az Oisetől Reimsig terjedő arcvonalon a helyzet változatlan. Az ellenség megújított támadásai Chateau-Thierrytől északkeletre vesztégteljesen összeomlottak.

Ludendorff.

Népvándorlás a felvidékről Torontálba.

Jó is az a bánáti zsir, liszt és szappan. —
Leleplezett csempészek.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jun. 12.

Torontálmegyének igen jó híre van a felsőmagyarországi tót vármegyék lakosságának körében. A Bánátot még mindig Eldorádónak, tejfel-mézzel folyó Kanaának ismerik odafönn, pedig hát mi tudjuk itt legjobban, hogy nekünk sem minden tejfel. Tét vármegyénk egyes városainak, mint: Galgócnak, Nyitrának, Érsekújvárnak, Nagytapolcsánynak különös előszere tete a Bánát iránt abban nyilvánul, hogy tömegével küldi le jide a kurtaszoknyás, batus asszonyokat, akik azután zsirral, liszttel, szalonával, meg jófajta háziszappannal gazdagon megrakva térnek meg szülővárosukba. Rendesen „katonafiúk” látogatásának ürügye alatt járnak ezek a kurtaszoknyás nénik Torontálban: főként Nagybecskerekre. Nekik semmi sem drága összevásárolnak a makszimális áron felül is mindent és persze szállítási igazolvány nélkül kicsempészik.

A rendőrség egyenesen a város piacának veszedelmét látja ezekben a batus felvidéki asszonyokban és ezért már hónapok óta a legerélyesebben üldözi manipulációjukat.

Gyakori razzia, vonatvizsgálat tartásával őriztetni ellen a rendőrség a podgyászszállítást és már igen sok esetben sikerült a csempészetet megakadályoznia. Azt is megtudta a rendőrség, hogy minek köszönheti a Bánát a felsőmagyarországiak nagy szimpáthiáját. A katonák viszik haza az örömhirt: itt még minden kapható, ennek tulajdonítható a bánátba való népvándorlás...

E héten is egy érsekújvári asszonytársaságot csíptek el a becskerekirek a vasúti pályaudvaron. Birig Jánosné, egy vasutas felesége hét társával lerándult Érsekújvárról Nagybecskerekre. Odahaza 12-és katonáktól hallották, hogy itt lehet zsirt vásárolni. Egy Schrahve Jánosné nevű becskerekire asszony, aki a piacon rövidáru üzlettel foglalkozik, ajánlott az érsekújvári asszonyoknak helyeket, ahol csak makszimális áron felül, 24 koronáért kilónként, össze is vásároltak 48 kiló zsirt és 31 kiló háziszappant.

A rendőrbíró a makszimális ár túllépése miatt, továbbá mert az asszonyoknak szállítási igazolványuk nem volt, fejenként 100 korona pénzbírságra ítélte az érsekújvári kirándulókat, ezenkívül elrendelte a lefoglalt zsir és szappan elkobozását. Schrahve Jánosné, a zsirüggyel foglalkozó rőtös nő szintén száz korona pénzbüntetést kapott.

HIREK

Kögl Béla és az écskai hitelszövetkezet.

Egy páratlanul nemeslelkű emberbarátot, élesen és mélyen gondolkodó férfit vesztettünk a férfikora delén elhalt boldoguliban és elvesztést mindig meg fogjuk érezni, midőn valamely nemes eszme megvalósítása érdekében a jobbaknak egyesülni, önzetlenül cselekedni kell, de az écskai hitelszövetkezet s annak tagjait ért veszteség pótolhatatlan, mert a boldogult, mint elnökgazgatója által kifejtett tevékenység minden tekintetben példaszerű volt. Azóta, hogy mintegy husz év előtt a hitelszövetkezetet megalakította, életének ugyszólván nem volt más célja, mint azt fejleszteni, felvirágoztatni, minden egyes tagjának jólétét előmozdítani. Törekvését, lankadatlan szívósságát siker koronázta, községének minden lakosa bizalommal fordult hozzá tanácsért, erkölcsi vagy anyagi támogatásért, mert köztudomása volt, hogy a segélyre, támogatásra érdemes érdekében mindent elkövet. Mint pap hiveinek nemcsak lelki üdvösségével, de földi jólétével is törődött és ezzel azok erkölcsi életének javítására is fokozott befolyással bírt. Neki köszönhetők a hitelszövetkezet tagjai azt, hogy évek óta idejekorán és olesón csépeltehetik el gabonájukat, morzsoltathatják tengerijüket, mert saját hitelének lekötésével lehetővé tette, hogy a szövetkezet cséplő- és morzsológépet szerezzen be. Fáradhatlan volt Kögl Béla abban is, hogy az écskai uradalom nagybérlőivel kötött szerződések lejárta alkalmával a bérföldeket szövetkezet tagjainak megszerezze, a szövetkezeti tagok javára irányuló közös árubevásárlást, értékesítést haszonnal megvalósítsa. Annnyira szívéhez volt szövetkezete növe, hogy nem egyszer mondta, miszerint szerény jövedelmű plébániáját, kanonoki stallumért sem cserélné el. Erdemei a legmagasabb elismerésben is részesültek, midőn két év előtt a Ferenc József-rend lovagkeresztjével kitüntettetett. Halálával egy nagyobb-

szabásu terve is sirba szállt, melyen már évek óta dolgozott. E terv egy szövetkezeti villamos-telep létesítése volt, mellyel nemcsak Écska és Zsigmondfalva világítása lett volna eszközölve, de a villamos erőnek a mezőgazdasági kultúrában való felhasználása is lehetővé téve.

Ilyen elnöke volt Kögl Béla szövetkezetének és azért halálát nemcsak az gyászolja, de a szövetkezeti ügy minden igaz barátja!

P-y.

— **Teleszky János kitüntetése.** Öfelsége a király, mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, megengedte, hogy Teleszky János dr. belső titkos tanácsos, Nagybecskerek város országgyűlési képviselője, a német császári vas-kereszt II. osztályát a fehér-fekete szalagon elfogadja és viselje

— **Az egri választás eredménye.** Budapest-ről táviratozza tudósítónk: Az egri választás a legnagyobb izgalomban folyt le tegnapi d. u. félhatig, amikor kitűzték a zárórát. A választás negyed hétkor végződött. Leszavastak 1429-en. Ebből Zichy János gróf kultuszminiszterre esett 670, Vass János volt főispánra 759 szavazat, így Vass Jánost választották képviselővé, aki Károlyi-párti programmal lépett fel. A választás politikai körökben nagy feltűnést keltett.

— **Visszautasított felebbezés a hadisegély miatt.** A városi számvevőség által megállapított és kiutalt hadisegély miatt 491 felebbezés érkezett a felszólamlási bizottsághoz, amely a múlt napokban tartott ülésén vizsgálta meg a felebbezéseket. A bizottság mindössze négynek emelte fel a hadisegélyét, tízenötnek leszállította a segélyét, ezeknek tehát kár volt felebbezni, a többit pedig helybenhagyta, vagyis a felebbezéseket visszautasította. Ezek a számadatok is igazolják, hogy a városi számvevőség alapos utánjárással, nagy körültekintéssel jár el a hadisegélyek kiszámításánál.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk Stefánovics Miklós árkodi jegyző 14 éves leánya: Teréz rövid szenvedés után f. hó 11-én meghalt. Temetése f. hó 12-én d. u. 5 órakor lesz Árkodon. A szülők iránt nagy a részvét egyetlen gyermekük elvesztése miatt.

— **Elcsereit felöltő.** Egy barna lóden felöltőt „Zubek Bertalan Budapest” cégjelzéssel tegnap este elvitt valaki tévedésből a „Rózsa” kávéházból és otthagytott helyette egy barna „Wilfert's Hofschneider Marienbad” cégjelzésű barna körgallért. Kéri a tulajdonosa, hogy hozza be az elcsereit felöltőt a szerkesztőségbe, ahol vissza kapja a körgallérját.

— **Becskekereki gyerekek az osztrák tengerparton.** A Károly király gyermeknyaraltatási akcióból kifolyólag Nagybecskerekéről körülbelül harminc gyermek mehet az idei nyár folyamán az osztrák tengerpartra: Abbáziába, Lovranába, Voloscába. 6—12 év közötti gyerekek lehetnek ezek, nem, vallás és a szülők foglalkozására való tekintet nélkül, de főként olyan szülők jelentkezzenek, akik egyébként anyagi viszonyaik miatt nem küldhetnék el gyermekeiket. A kiválasztással Magyar Károly dr. városi ügyvezető-orvos bizatott meg, akinek a rendőrkapitányságon való hivatalos helyiségében a szülők június 15-ig naponta d. e. 11—12 között jelentkezhetnek. A gyermekeket egy tanítónő fogja lekeresni augusztus elején az osztrák tengerpartra.

— **Akik a rekvirálás elől rejtegettek.** Kurucski Szvetozár 92 kgr. szemes tengerit elrejtett a padláson a rekvirálás elől. Azzal védekezett, hogy vetés céljaira akarta fordítani. — **Dunqyerszki** Jula 63 kiló lisztet a szekrényébe rejtett el. Azzal védekezett, hogy a szomszédjánál tűz volt és az vitte át hozzá a lisztet. A rendőrbíró mindkét terheltet 40 kor-pénzbírságra ítélte, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette. — **Kocsentés** Pál kéményseprő 234 kiló csöves tengerit rejtett el a rekvirálás elől a mosókonyha fedele közé. A

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Csütörtökön, június 13-án, 2 előadás, 8 és fél 10 órakor

A kitagadott.

Egy rejtélyes történet 4 felvonásban.
— A főszerepben: Alwin Neuss. —

Gyönyörű kísérő műsor.

Az előadásokat elsőrangú cigányzene kíséri.

Helyárak: Páholyülés 1.80, zsölye 1.50, I. hely 1.20, II. hely 1.—, III. hely 60 fillér.

padlásán 47 kiló búzát és 9 kiló szemes tengerit találtak kiterítve, a fedélzet gerendái közül is előkerült 8–10 kiló csöves tengeri. Nagy Lajos rekviráló hadnagy, aki ezeket megtalálta, lefozlalta és feljelentette Koesent Palt, akit a rendőrbíró 200 korona pénzbírságra ítelt, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette. A lefoglalt gabonát természetesen elkobozták.

— **A drága cseresznye.** Koncsék György csősz a cseresznye kilóját a maximális 2 kor. 50 fillér helyett 4 koronáért árusította a piacon. A rendőrség elkobozta a cseresznyét és megindította a kihágási eljárást árdrágítás miatt Koncsék ellen.

— **Fej- és gyomorfájás,** pépes szájjal, émelygés, főbőfőzés, valamint hányásra vagy hasmenésre való hajlandóság esetén a természetes Ferenc József keserűviz kiméletesen keresztlüblíti a gyomrot és a bélesatornát, előmozdítja az emésztést és növeli a munkakedvet.

— **A Modern Mozi** ma és holnap este fogják bemutatni a szezon legnagyobb filmszenzációját, a „Bangalori rejtély” c. 5 felvonásos indiai szerelmi regényt, a leghíresebb német moziművészek által alakítva. A kelet rejtelmek, India misztériumai és Japán csodái bilincselik le a film szemlélésénél a nézőközönséget. A film két előadásban kerül bemutatásra, fél 7 és 9 órai kezdettel.

— **Rókané komámasszony** már jó ideje tartózkodik Budapesten és agyafurtsága napról-napra új furcsa helyzetekbe bonyolítja, amelyeken aztán nem győz eleget mulatni a gyermekesereg, mikor Benedek Elek elmeséli nekik lapjában, a „Jó Pajtás”-ban. A magyar gyermekek e kedves lapjának legújabb június 9-iki számába ezenkívül verset írt Feleki Sándor, elbeszélést Táberi Kornél és Mihályffy né, érdekes cikket az állatvilágból Szalkai Sári, bájos gyermekmesét Avar Gyula. Sok szép kép, tarka mese, a rejtvények és szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A „Jó Pajtás”-t a Franklin-Társulat adja ki. Előfizetési ára negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona, egész évre 16 korona. Egyes szám ára 32 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Harctéri seb miatt négyezer a bíróság előtt

A nagybecskereki kórház feljelentése önesonkítás miatt.

Nagybecskerek, június 12.

Ruszován János galagonyási földműves önesonkítás büntette miatt tegnap állott negyedszer a szegedi honvéd hadosztálybíró előtt. Ruszován 1915 december havában a galíciai harctéren a jobb lábán lövést kapott, több kórházban kezelték, ahonnan aztán a nagybecskereki kórházba került. Innen a kórházparancsnok 1916 decemberében följelentést tett ellene önesonkítás miatt, mert térdén fölül a combján lekötést tartaltak a láb ennek következtében elnyomrodott.

Az első főtárgyaláson a vádlottat felmentették, azonban a honvédtörvényszék semmisségi panasza folytán a legfelsőbb honvédtörvényszék megsemmisítette az ítéletet és elrendelte az ügyészség által kívánt új főtárgyalást. A második tárgyalás az orvosszakértők ellentmondása miatt elnapolták. A harmadik főtárgyaláson az orvosszakértők véleménye alapján bűnösnek mondották ki a vádlottat az önesonkítás büntetésében és két évi súlyos börtönre ítélték. Az ítélet ellen most Ballassa Ármán dr. védőemelt semmisségi panaszt, melynek következtében a legfelsőbb honvédtörvényszék ismét megsemmisítette az ítéletet és a védő által kívánt összes bizonyítékok beszerzése végett elrendelte a bizonyítás kiegészítését, szükségesnek tartva főleg az igazságügyi orvosi tanács véleményének beszerzését.

Tegnap volt a negyedik főtárgyalás, melyen felolvasták az igazságügyi orvosi tanács véleményét, hogy az ügyiratokból nem látja kétségtelenül beigazolválni az önesonkítást, s hogy a lövés egymagában is előidézhette a láb alszárának elnyomódását. Az igazságügyi orvosi tanács véleményének felolvasása után Balla Emil dr. honvédtörvényszék eljuttatta a vádat, annál inkább, mert terhelő adat a vádlott ellen most már egyáltalában nem maradt. A haditörvényszék ezután kihirdette a felmentő ítéletet, mely nyomban jogerőre emelkedett. Ruszován Jánost, akit harctéri sebe miatt annyi ideig fogva tartottak, előbb két évi börtönre ítélték és csak most mentették fel, nyomban szabadon bocsátották.

TÖRVÉNYSZÉK

Bűnügyi főtárgyalások.

A nagybecskereki kir. törvényszék előtt megtartott főtárgyalásokról tudósításunk a következő:

Két hónap téglalopásért.

Pejaeski Dusan 35 éves kanaki lakos Miresov Demetertől 20 koronát érő téglát, egy Tatarén János nevű egyéntől pedig 300 darab épületgerendát lopott el. Két rendbeli lopás vétségeért állították bíróság elé. Két hónapi fogságot kapott. Az ítélet jogerős.

Aki lopásra bujtogatott.

Dábity Lukácsné szül. Jovanov Dóda 33 éves rudnai asszony felbuztatta Milosev Zsiva rudnai lakost, hogy lopjon el Polyakovics Mátyástól egy zsák heremagot, amelynek az értéke 1500 korona. Milosev el is lopta a heremagot, amit átadott Dábitynének, akinek még az a bűn is terhelte lelkiismeretét, hogy egy orosz fogolytól egy zsák lopott árpát vásárolt 20 koronáért. A bíróság lopásra való felbuztásért Dábitynét hét, Milosev Zsivát lopásért hat hónapi börtönre ítélte. Mind a ketten fellebbeztek.

Zsarolási kísérlet.

Liffa Vazul 31 éves ujozrai lakost zsarolás vétségének kísérletével vádolta a kir. ügyész Liffa 1917. évi november hó 27-én Nagybecskereken Bágyu Flóra ujozrai asszonytól elvette a birkabőr bundáját, 3 fejkendőt és kenyérszákját. Addig nem akarta visszaadni, amíg 50 kor. követelését meg nem fizeti. Az asszony azonban nem fizetett, hanem feljelentette zsarolásért Liffát, akit a bíróság száz korona pénzbírságra ítelt.

Az orosz foglyok kuncsaftja.

Özvegy Vicsán Trajlóné 32 éves tolvádi lakos két orosz fogolytól 12 zsákot

vett potom áron. Az oroszok a zsákokat Hein Péter és Flaneser Ádám tolvádi lakosoktól lopták. A tárgyaláson kiderült, hogy az orosz foglyok a esinos özvegynek udvaroltak, azért adták potom áron a zsákokat. A bíróság egy hónapi fogházra ítélte Kicsán Trajlánét, aki az ítéletbe bele is nyugodott.

Örlési tanusítványt hamisítottak.

Vrebalov Veszelné araci asszonyt 4 napi, Molasev Szvetozárné araci asszonyt 6 napi, Merle Mátyásné istvánföldi lakost 4 napi fogházra ítélték, mert örlési tanusítványukat meghamisították. Merléné, akinek 56 hold földje van, azzal védekezett, hogy nem tudott a munkásainak kenyeret adni, mert nem volt lisztje és már 60 kilóval tartozott a szomszédjainak, akik szorították az adósság megfizetésére. Ezért javította ki örlési tanusítványát 100-ról 400-ra.

SZINHÁZ, ZENE

Heti műsor.

Június 12. Szerda: Másodszor. A szerető. (Páros.)

Június 13. Csütörtök: Jávor Ervin estéje. Harmadszor. A szerető. (Bérlétszűnet.)

Június 14. Péntek: Bordás Rózi estéje. Szibill. Operette. (Páratlan.)

Június 15. Szombat: Sebestyén Jenő estéje. Szibill. (Páros.)

Június 16. Vasárnap: Délután rendes helyárakkal. Ez idényben utolszor. Sztabul részája Operette. Este: Szibill. (Bérlétszűnet.)

Június 17. Hétfő: Kemény Lajos estéje. A tolvaj. Henry Bernstein nagyhatású színműve. (Páratlan.)

A szerető.

— Színmű 4 felvonásban. Irta: Bródy Sándor. —

A tárgyat az élet adta. De kérdéses, sőt feltehető vitás: művészi elmélyedésre alkalmas, nemes lélekösszeütöközést rejtő témát nyújtott-e át az alkotni akaró kéznek, olyat-e, amelynek feldolgozásában messzire kitűzött művészi feladatok várnak megoldásra, vagy csak olyat, amelyben magától pattanak ki a színpadi effektusok szikrái, amely megfogja a néző idegeit, de a gondolkodó szellemet hidegen hagyja és magasabb művészi igényeket ki nem elégít?

Az a benyomásunk, hogy a „Szerető” tárgyához Ibsen, Hauptmann, Strindberg sohasem nyult volna hozzá. Igen, igaz, az élet a legnagyobb, a leghatalmasabb szerző, de az élet nem művész, ha szabad magunkat így kifejeznünk: az élet az újság számára írja a maga mindennapi szenzációit. Az élet hősei többnyire passzivek, sorshősök, mint a régi görög drámákban. Veszitek észre, hogy Anna, ez a szerencsétlen kifosztott leány egy baljóslatu sors üldözöttje, hogy alakja, lényé csak a történet sodrában érdekes, de a történet nélkül színtelen, ismeretlen, elmosódott? A gróf alakját sok villogó, lelki érvvel magyarázza az író és mégsem egységes művészi öntvény, mert a történet előre elhatározott, ettől függ ez az alak is, ezért, emiatt ingataglelkű és elkényeztetett, drága ficsur, hol rokonszenves, hol pedig cinikus és gyűlöletes. És, istenem: igaz-e az, hogy a tiszta szívű, büszke lelkű leány, a rajongó szülői és testvéri szeretet zavaival, egyszer egy éjszakán (a novella stílusa szerint) legyőzi magát és elmegy (se szeretőnek, se menyasszonynak) a gróf ur elhagyott palotájába? És amikor mindenki tudja, hogy előbb-utóbb kell, hogy a gróf szeretője legyen, egyedül csak ő, a büszke és okos leány ne tudná a sorsát? Ez a büszke teremtés pénzt, rengeteg pénzt, ruhát és drága ékszert fogad el a gróftól — minek fejében? Azért, mert hite szerint menyasszonya — lesz? Hiszen, amikor elhagyja a szülői házat, a gróftól még csak nem is szereti, ez a szerelem utóbb virul ki benne, de ez a lelki metamorfózis sem történik előttünk, nem látjuk az érzelem sudárba szökkenését, a szerelem történetét nem tudjuk nyomon követni, hanem

csak egyetlen mondatból, váratlanul és hirtelenül tudjuk meg, hogy Anna szívében már érett szerelem él és hogy már a grófhöz immár elszakíthatlan szálak fűzik. A külső történet teljesen elnyomja a lélek életét, a zajos és mozgalmas akció árja szíveket és érzéseket úgy sodor magával, mint a rohanó patak a könnyű és élettelen falevelet és halott virágszirmokat.

Szép, komoly és nemes jeleneteket látunk a színpadon, így a harmadik felvonásban Anna és az öreg grófnő lángoló szavakkal megirt találkozását, amikor Anna alakját felejthetetlen pózban állítja be a szerző, a lelki életre mutató gyönyörű gesztussal, a büszkeségnek, a megsértett szívnek hatalmas paroxizmusában. Ez a találkozás sem igaz, ez a szegény leány nem kerül — végig a grófi palota rejtelmes folyosóin át — csak így egyszerűen a hatalmas nagyurak családi tanácsa elé. De maga a jelenet, mint ilyen, erős és szép, irodalmi érték, mintahogy Bródy Sándor egyedülálló, kivételes zsenije nem egy jelenetet, mint drága aranypánt, körülölel és gazdaggá tesz.

Az előadás a jobbak közé tartozott. Jávör Ervin a gróf alakját értékes színekkel ruházta fel és ezt a komplikált, nápszódikus szerepet, játékának biztos stílusában, érthetővé és megismerhetővé tudta tenni, amivel valóban nehéz feladatot oldott meg. Anna szerepében Zöldy Elza nyújtott szép, nemes alakítást. Kertai Ilonának is volt néhány biztos jelenete, sok igaz szava. Kemény Lajos, mint mindig, teljesen átértette szerepét, de és ezt nem mellékesen kívánjuk megjegyezni — ezuttal is erősen a sugóra volt ráutalva. László Irén, Varga Sári, Lugossy Dani, Máthé Gyula, Levendovszky Irma, Papp Kornélia, kisebb szerepeikben jók voltak.

(B-i)

Bordas Rozsi és Sebestyén Jenő jutalomjátéka. Színtársulatunk két oszlopos művésztárgya — közönségünk kedvenceinek péntek, szombat esti jutalomjátéka az ideai színiévad egyik legforróbb estéje lesz. A „Szibill”, Jakobi Viktor bájos melódiája, nagyhatású operettéje lesz mindkét este műsorán elsőrendű szereposztásban. Tarnay Béla, Fátoly Heddy, Kohut Irma, Füzess Lenke, Máthé Gyula, Radócz Ferenc, Jávör Ervin, Bödey János még a főszereplők. A zenekart Bethleni Bruckner László igazgató, karnagy személyesen vezeti.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 óráig este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészi épületben. Nyitva naponként reggel 9-től d. u. 9 óráig.

Az antalfalvai járás főszolgabírája.

3232—1918. kig. sz.

611—21

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye Ujözora községében lemondás folytán megüresedett községi szülésnői állásra pályázatot hirdetek, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, szülésnői oklevelüket, eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányait legkésőbb *f. évi július hó 2-ig* annál inkább terjesszék be, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

A szülésnői állással egybekötött javadalmazás a következő:

1. Fizetés évi 240 korona, melynek 480 koronára történt felemelése folyamatban van.
2. Két öl tűzifa természetben.
3. Az anya- és csecsemővédő-bizottság által megszavazott évi segély 600 korona.

Antalfalván, 1918. évi június hó 6-án.

Zsiross, főszolgabíró.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Mint elismert kiváló szakember ajánlja csakis elsőrendű gyartmányu bécsi és angol rendszerű harmonikumok, ugyint mindennemű hangszereit és azok alkatrészeit jutányos árak mellett.

Zongoráit,

Uenhardt Antal

első délvidéki hangszerkészítő és zongorahangoló
Nagybecskerek.

Telefonszám 246.

903

Telefonszám 246

Torontálmegye árvaszékétől.

20578—1918. szám.

592.

Árverési hirdetmény.

Torontálmegye árvaszéke ezenel közhírré teszi, hogy Berekszőnómeti község határában levő és kiskoru Radulov Branislav tulajdonát képező alant felsorolt ingatlanok f. é. június hó 23-án d. e. fél 10 órai kezdéttel és a szükséghez mérten következő napokon, nyilvános próbaárverésre kerülnek: a Prestediumon düllőbeli 1359. hrsz. a. 3 hold 340 négyzetöl, 1375. hrsz. a. 1 hold 715 négyzetöl, 1381. hrsz. a. 1 hold 87 négyzetöl, 1386. hrsz. a. 3 hold 30 négyzetöl, 1387. hrsz. a. 1 hold 247 négyzetöl, 1395. hrsz. a. 3 hold 228 négyzetöl, 1396. hrsz. a. 2 hold 157 négyzetöl, 1398. hrsz. a. 1 hold 857 négyzetöl, 1400. hrsz. a. 1 hold 688 négyzetöl, 1401. hrsz. a. 3 hold 131 négyzetöl, 1409. hrsz. a. 1 hold 738 négyzetöl, 1438. hrsz. a. 1 hold 1329 négyzetöl, 1439. hrsz. a. 1523 négyzetöl, 1440. hrsz. a. 1 hold 46 négyzetöl, 1469/1. hrsz. a. 3 hold — négyzetöl, 1501. hrsz. a. 1 hold 828 négyzetöl, 1506. hrsz. a. 1 hold 931 négyzetöl, 1507. hrsz. a. 3 hold 150 négyzetöl, 1509. hrsz. a. 3 hold 224 négyzetöl, 1510. hrsz. a. 1 hold 650 négyzetöl, 1545. hrsz. a. 3 hold 324 négyzetöl, 1549. hrsz. a. 1586 négyzetöl, 1557. hrsz. a. 760 négyzetöl, 1572/3. hrsz. a. 1 hold 8 négyzetöl, 1573. hrsz. a. 947 négyzetöl, 1613. hrsz. a. 1 hold 816 négyzetöl, 1614. hrsz. a. 2 hold 1562 négyzetöl, 1616. hrsz. a. 3 hold 34 négyzetöl, 1617. hrsz. a. 1 hold 919 négyzetöl, 805. hrsz. a. konglyák düllőbeli 1 hold 701 négyzetöl, 810. hrsz. a. 1 hold 234 négyzetöl, 849. hrsz. a. 1 hold 502 négyzetöl, 850. hrsz. a. 1 hold 668 négyzetöl, 851. hrsz. a. 991 négyzetöl, 853. hrsz. a. 2 hold 120 négyzetöl és végül a 886. hrsz. a. 1 hold 1537 négyzetöl.

Ezen birtokterhek helyrajzi számok szerint kerülnek elárverezésre, a kikiáltási ár holdankénti 2400 korona, ennek 10%-a az árverés előtt a kiküldött árvaszéki előadónál Dr. Szentiványi Ferenc tb. árvaszéki elnöknel helyezendő letétbe s az árverés befejeztével ezen letét a vételár 10%-ára egészítendő ki, a vételár többi része az árverés jóváhagyása utáni 15 nap alatt fiztendő le.

Az árvaszék fenntartja magának a jogot újabb árverés megtartására, esetleg az árveréstől való visszalépésre.

Nagybecskereken, 1918. évi május hó 29-én tartott ülésében.

Dr. Wattay s. k.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől

11719—918. kig. szám.

1124

Hirdetmény.

Felhívom a Nagybecskerek város határában földterülettel bíró mezőgazdákat, illetve bérlőket, hogy az 1918. évi megállapított gazdasági szeszre vonatkozó szeszutalványért haladéktalanul jelentkezzenek Stefanovics János adóügyi tanácsnoknál és a kiutalt szesz vételárát legkésőbb 5 napon belül a városi pénztárnál saját érdekében okvetlen fizessék be.

A szesz kiosztásának időpontját annak idején közhírré fogom tenni.

Nagybecskerek, 1918. évi június hó 5-én.

Dr. Perisics Zoltán
polgármester.

Költözködés miatt butorok eladók

608

Vörösmarty-utca 3022. sz. a.

613—1

Hirdetmény.

Az Aradáci országúton, a köztemetőtől Nagybecskerek város felé vezető úton f. évi május hó 18-án egy szürke kanca-lovam, ballábú bélyeggel, megfutamodott.

Kérem az illetőt, ki a lovat felfogta, szíveskedjék, ilő jutalom ellenében, engem értesíteni, hogy átvehessem.

Fehér Istvánné,
Zsabya 777. sz. (Bács m)

A csenei járás főszolgabírájától.

2051—1918. szám.

612—81

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye csenei járáshoz tartozó Gyertyámos községben megüresedett községsegédjegyzői állásra pályázatot hirdetek, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában megkivánt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei szolgabírósnál 1918. évi június hó 30 napjaig nyújtsák be.

Javadalmazás.

A községtől törzsfizetés 1400 korona.

Az államtól fizetési készítés 200 korona.

Lakbér 240 korona.

4 izben ismétlődő 100—100 kor. ötéves korpótlék.

A választás határnapját később fogom közzé tenni.

Csene, 1918. évi május hó 29-én.

Sztojanovics Vazul s. k. főszolgabíró

Hirdetések

jutányos áron felvételnek

„Torontái”
kiadóhivatalában, Zápolya-utca

Kiadó: Pleitz Fer. Pál